

ČESKOSLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ
REPUBLIKA
(18)

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

250414
(11) (B1)

(51) Int. Cl.⁴
C 07 C 172/00

(22) Přihlášeno 19 10 85
(21) [PV 7484-85]

(40) Zveřejněno **18 09 86**

(45) Vydáno 15 07 88

(75)
Autor vynálezu

HRDINA RADIM ing. CSc., NEPRAŠ MILOŠ ing. DrSc.,
LUŇÁK STANISLAV RNDr., TITZ MILOŠ ing., KALHOUSOVÁ MARTA ing.,
KRÁLOVSKÝ JOSEF ing., KOTYK MILAN ing., BEŠTOVÁ JANA ing.,
FUKA JOSEF ing., PARDUBICE

(54) Způsob přípravy vitaminu D₂

1

2

Způsob přípravy vitaminu D₂ z previtaminu D₂ získaného ozařováním roztoku ergosterolu jeho kineticky řízenou termickou přeměnou. Roztok previtaminu D₂ v toluenu se zahřeje na 80 až 90 °C, načež se během 12 až 24 hodin ochlazuje až na teplotu 40 °C. Ochlazování se výhodně provádí v 10ti stupňových intervalech. Doba, po kterou se roztok při určené teplotě udržuje, je dána dobou potřebnou k dosažení kinetické rovnováhy a pohybuje se od 1 do 8 hodin.

Vynález se týká způsobu přípravy vitamínu D₂ z previtaminu D₂ získaného ozařováním roztoku ergosterolu, jeho kineticky řízenou termickou přeměnou.

Při výrobě vitamínu D₂ se příprava previtaminu D₂ provádí ozařováním roztoku ergosterolu UV zářením. V dalším stupni se pak provádí termická přeměna previtaminu na vitamin. Termická přeměna je rovnovážný proces a platí, že čím nižší je teplota roztoku směsi previtamin $\rightleftharpoons$ vitamin, tím je rovnováha posunuta více na stranu vitamínu, ale tím také dosažení rovnovážných koncentrací vitamínu a previtaminu trvá déle, proto se běžně termická přeměna provádí při teplotách okolo 70 až 80 °C. Rovnovážného stavu je dosaženo za 2 až 3 hodiny, přičemž koncentrační poměr vitamínu ku previtaminu je okolo 3,5 (78% vitamínu a 22% previtaminu). Na základně studia termických rovnováh previtamin $\rightleftharpoons$ vitamin bylo nyní zjištěno, že kinetickým řízením procesu lze za únosně dlouhou dobu dosáhnout výrazně lepšího poměru vitamínu ku previtaminu.

Toto zjištění využívá postup, který je předmětem tohoto vynálezu. Podle tohoto způsobu se vitamin D₂ připraví tak, že se roz-

tok previtaminu D₂ v toluenu, získaný ozařováním ergosterolu ultrafialovým zářením zahřeje na 80 až 90 °C, načež se postupně během 12 až 24 hodin ochlazuje až na teplotu 40 °C. Výhodně se provádí ochlazování v intervalech po 10ti stupních. Doba, po kterou se roztok při určené teplotě udržuje, je dána dobou potřebnou k dosažení kinetické rovnováhy a pohybuje se od 1 od 8 hodin. Postup umožňuje dosáhnout výrazně lepšího výtěžku vitamínu D₂ bez jakýchkoliv technických opatření.

Postup je blíže osvětlen v příkladu provedení.

Příklad

Roztok previtaminu D₂ v toluenu, získaný ozařováním ergosterolu, který obsahuje již 58 % vitamínu D₂ a 22 % previtaminu D₂ (obsah tachysterolu a lumisterolu zůstává konstantní) se zahřeje na 80 °C. Posléze se nechá 1 hodinu při 70 °C, 3 hodiny při 60 °C, 5 hodin při 50 °C a 7 hodin při 40 °C. Výsledná směs obsahuje 13 % previtaminu a 67 % vitamínu D₂.

PŘEDMĚT VYNÁLEZU

Způsob přípravy vitamínu D₂ termickou přeměnou previtaminu D₂ vyznačený tím, že se roztok previtaminu D₂ v toluenu, získaný ozařováním ergosterolu ultrafialovým zářením, zahřeje na 80 až 90 °C, načež se postupně během 12 až 24 hodin ochlazuje až

na teplotu 40 °C, výhodně v intervalech po 10ti stupních, přičemž doba, po kterou se roztok při určené teplotě udržuje, je dána dobou potřebnou k dosažení kinetické rovnováhy a pohybuje se od 1 do 8 hodin.